

УНИВЕРСИТЕТ ЗА НАЦИОНАЛНО И СВЕТОВНО СТОПАНСТВО

ОБЩОИКОНОМИЧЕСКИ ФАКУЛТЕТ

КАТЕДРА "ИКОНОМИЧЕСКА СОЦИОЛОГИЯ"

УТВЪРЖДАВАМ.....

Заместник-ректор по обучението в
ОКС "бакалавър" и продължаващо
обучение

/доц.д-р Миланка Славова/

ИЗПИТНА ПРОГРАМА

за държавен изпит

на специалност „Икономическа социология и психология”

бакалавърска степен

1. **Възникване и развитие на икономическата социология.** „Социологическият империализъм” (О.Конт). Позитивисткият еволюционизъм (Х.Спенсър). Сепаративната ориентация в икономическата социология. Класическа политическа икономия и икономическа социология.
2. **Марксистката парадигма в икономическата социология.** Материалистическо обяснение на историята (К.Маркс). Обществено-икономически формации и социално-историческо развитие. Експлоатация, класова борба, революция. Капиталистическият начин на производство.
3. **Социална икономия и икономическа социология (М.Вебер).** Икономически институции, „икономически релевантни” и „икономически обусловени” явления. Социални действия и социални отношения в икономиката. Рационализация на модерния икономически живот.
4. **Социологическата критика на икономическата теория (Е.Дюркем).** Специфичният предмет на социологията. Правилата на социологическия метод. Механична и органична солидарност. Аномия. Социология и политическа икономия.
5. **Европейска икономическа социология в периода 1920-1950г.** Предприемачество, „съзидателните деструктори” и иновации (Й.Шумпетер). Френска школа в икономическата социология. Неикономическата размяна като социален феномен (М. Мос). Критика на пазарното общество (К.Полани).
6. **Икономика и общество – американската алтернатива на икономическата социология.** Принципи на системния подход и структурно-функционалния анализ на икономиката (Т.Парсънс и Н.Смелсър). Функционални императиви и структурно-функционална диференциация на икономиката. Функции и дисфункции на икономическата система.

7. **Интегративната ориентация в модерната икономическа социология.** Взаимопроникване на икономическия и социологическия анализ. Нова икономическа социология. „Вграденост” на икономическото действие в социалните отношения (М.Грановетер). Икономическа социология и икономикс.
8. **Теории за индустриалното и постиндустриалното общество.** Стадии на икономическия растеж (У. Росту). Концепцията за постиндустриалното общество (Д. Бел). Трите вълни на човешката цивилизация (А. Тофлър).
9. **Социологически интерпретации на съвременните обществени трансформации.** Глобализация и антиглобализъм. Информационното мрежово общество (М.Кастелс) Рисковото общество (У.Бек). Капитализъм 4.0 (А.Калецки). Теории за посткапитализма (П.Мейсън).
10. **Институционална система на обществото.** Обществото като система от правила. Икономически, политически, граждански институции Икономически институции. Централни икономически институции на класическия и на модерния капитализъм. Институционални трансформации в постсоциалистическите общества.
11. **Размяна и пазар.** Същност и характерни особености на размяната. Пазарна и социална размяна. Правилата на пазарната игра. Пазарни актьори и пазарно поведение. „Опазряване“ на обществения живот.
12. **Икономически организации.** Социални групи и организации. Класическият модел на бюрократичната организация. Формална и неформална структура на организацията. Организационна култура. Модерните икономически организации.
13. **Човешки и социален капитал.** Теорията за човешкия капитал (Г. Бекер). Концепцията за социалния капитал (Дж.Коулман, П.Бурдьо, Р.Пътнам). Социален, икономически и културен капитал – специфика и трансформации (П.Бурдьо). Социален капитал и неформални договори в икономиката.
14. **Социални общности и мрежи.** Социални групи, общности, категории. Въобразените общности на модерността. Социални мрежи в икономиката. Икономическите организации като мрежи. Реални и виртуални бизнес общности и мрежи.
15. **Икономика и социална стратификация.** Класически и модерни концепции за икономическото и социалното неравенство. Социално-икономически и професионално-съсловни стратификационни модели. Стратификационните системи на модерните общества.
16. **Социални и икономически конфликти.** Същност и основни понятия. Съдържание, характер и функции на конфликта. Динамика на конфликта. Видове конфликти.
17. **Скрита икономика.** Криминална („черна”) и недекларирана („сива”) икономика – сфери, форми и мащаби на разпространение. Корупционни квази пазари. Неформална икономика, домашен и доброволен труд. Методи за изследване, измерване и превенция на скритата икономика.
18. **Икономическа култура.** Дефиниции, елементи и функции на икономическата култура. Ценности, символи, ритуали, герои. Основни измерения на икономическата култура (Х.Хофстеде, М.Минков). Икономически култури на модерните икономики. Българската икономическа култура.

19. **Усещане, възприятие и съзнателна дейност.** Основни принципи за усещане на света. Зрение, слух, други сетивни органи и анализатори, сензорни ограничения. Илюзии на възприятието, перцептивна организация, интерпретация.
20. **Научаване и памет.** Условно-рефлекторно и оперантно научаване, научаване чрез наблюдения. Кодиране и декодиране на информация. Дълговременна и кратковременна памет.
21. **Мислене, език и интелигентност.** Разрешаване на проблеми и вземане на решения. Създаване на оценки. Оценка на интелигентността. Динамика на интелигентността, генетични детерминанти и детерминанти на средата при интелигентност.
22. **Мотивация и емоция.** Понятия за мотивация. Теории на мотивацията. Мотивация към постижения. Физиологическата страна на емоциите, изразяване на емоции, чувства и емоции, теоретични обяснителни модели за емоциите.
23. **Личност и психични отклонения.** Психоанализа, теории на чертите на личността, хуманистична перспектива, социално-когнитивни теории. Психични разстройства и отклонения - тревожност и страх, соматопсихични разстройства и дисоциативни нарушения.
24. **Общуването като социално-психологическа категория.** Общуването като комуникация. Общуването като перцепция. Общуването като интеракция, форми на интеракция. Значение и ефекти.
25. **Социална психология на личността.** Личността-основни дефиниции. Формиране и социализация на личността. Социално-психичното в структурата на личността.
26. **Социална психология на групите.** Малката група като социално-психологическа категория. Граници. Видове. Фази на развитие. Групови взаимодействия.
27. **Емпиричното социално изследване (ЕСИ).** Същност, цели и основни принципи. Видове емпирични изследвания и сфери на приложение. Структура и основни етапи на ЕСИ. Цели, задачи, хипотези, теоретичен модел, емпирични индикатори. Инструментариум на ЕСИ.
28. **Количествени и качествени методи на регистрация.** Взаимовръзка и специфика на количествените и качествените методи. Количествени методи - пряка анкета, стандартно интервю, структурирано наблюдение, експеримент. Качествени методи - дълбочинно интервю, групова дискусия, неструктурирано наблюдение, експертна оценка.
29. **Генерална съвкупност и извадка.** Дефиниране на генералната съвкупност – типове единици, критерии за принадлежност, обхват на генералната съвкупност. Изчерпателни, извадкови и монографични изследвания. Представителност на информацията.
30. **Анализ и социологическа интерпретация на информацията.** Структура и съдържание на изследователския доклад. Международни сравнителни изследвания и анализи. Композитни индекси.

Основна литература:

1. Гидънс, А. 2003. *Социология*. София: “Прозорец”

2. Колев, Бл., А.Нончев (ред.) 2017. *Икономическа социология*. София: Издателски комплекс - УНСС
3. Лепенис, В. (съст.) 2004. *История на социологията. т. 1-4*. София: ИК „Калиопа“.
4. Научни трудове на УНСС, том 2-3/2015, Част първа и Част втора. София: Издателски комплекс – УНСС
5. Сиймън, Дж., Кенрик, Д. 2004. *Психология*. София: Нов български университет
6. Съйкова, Св. и кол. 2014. *Социалните емпирични изследвания. Методологически аспекти*. София: Академично издателство „Проф. М. Дринов”
7. Фотев Г. 1993. *История на социологията*. София: Университетско издателство “Св.Климент Охридски”.
8. Тодорова, Е. 2001. *Социална психология*. Варна: Издателство „Албатрос“.
9. Ларсен, К., Крумов, К. 2010. *Социална психология: нов поглед към личността и социалния свят*. София: Изд. София- Р
10. Чавдарова, Т. 2016. *Нова икономическа социология*. София: Изток-запад.

Допълнителна литература:

1. Андерсън, 1998. *Въобразените общности*. София: ИК „Критика и хуманизъм“
2. Атанасов, А., Св. Съйкова, М. Молохов, Е. Ченгелова и Е. Маркова 2010. *Изкуството да се задават въпроси и да се получават отговори*. София: „Софтрейд“
3. Атанасов, Ат. и колектив. 2004. *Емпиричното социологическо изследване на социалната действителност: подходи, методи организация, проблеми и нови решения*. София: Акад. изд. „Проф. М. Дринов”
4. Бауман, З. 1999. *Глобализацията. Последниците за човека*. София: Издателство „ЛИК”
5. Бауман, З. 2004. *Общността. Търсене на безопасност в несигурния свят*. София: Издателство „ЛИК“
6. Бек, У. 2002. *Що е глобализация?* София: ИК „Критика и хуманизъм“
7. Бек, У. 2013. *Рисковото общество. По пътя към една друга модерност*. София: ИК „Критика и хуманизъм“
8. Бел, Д. 1994. *Културните противоречия на капитализма*. София: Изд. “Народна култура”
9. Бъргър П. 1998. *Покана за социология*. София: Издателство „ЛИК”
10. Вебер, М. 1992. *Социология на господството. Социология на религията*. София: Университетско издателство “Св. Климент Охридски”
11. Вебер, М. 2003. *Протестантската етика и духът на капитализма*. София: Издателство „Просвета“.
12. Джонев, С. 2015. *Качествени методи за изследване в социалните науки*. София, Издателство „Ен Джи Би Консултинг“
13. Елиас, Н. 1999. *Що е социология?* София: Издателство „ЛИК”
14. Ериксън, Е. 2013. *Идентичност: младост и криза*. София: Издателство „Рива“
15. Желев С. 2008. *Маркетингови изследвания*. София: Университетско издателство „Стопанство“
16. *Икономика и социология. Антология*. 1999. Съставител: Т. Чавдарова, София: Издателство „ЛИК”

17. Калецки, А. 2013. *Капитализъм 4.0. Раждането на новата икономика след кризата*. София: Издателство „Класика и Стил“
18. Калчев Й., В.Велева 2015. *Проектиране на емпирични социални изследвания*. Благоевград: Университетско издателство „Неофит Рилски“
19. Кастелс, М. 2001. *Възходът на мрежовото общество*. София: Издателство „ЛИК“
20. Колев, Бл. 2002. *Икономическа култура*. София: Университетско издателство „Стопанство“
21. Мирчев, М. 2007. *Текстове 2, Покана за социология*. 2-ро доп. изд. София: ИК “М-8-М”
22. Никова, Д. 2010. *Проблеми на социалната психология* (кратък лекционен курс). Софийски УИ “Стопанство”:
23. Нончев А. 2009. *Публично-частни квази пазари*. София: Университетско издателство “Стопанство”
24. Стоилова, В. 2012. *«Играта» на пазарна размяна*. София: Издателски комплекс – УНСС
25. Стоянов, А. 2016. *Социална диференциация, стратификация и статусни йерархии*. София: Издателски комплекс - УНСС
26. Стоянова, М. 2014. *Конфликтите през призмата на социологията*. София: Университетско издателство “Стопанство”
27. Пачев, Т. и Бл. Колев (ред.). 2007. *Икономическа социология*. София: Университетско издателство “Стопанство”
28. Радаев, В. 2008. *Економическа социология*. Москва: ГУ ВШЭ
29. Ракаджийска, Т. 2010. *Пазар на труда. Социално-икономическо поле между държавата и пазара*. София: Университетско издателство „Стопанство“
30. Тилкиджиев, Н. 2002. *Средна класа и социална стратификация*. София: Издателство „ЛИК“
31. Тодорова, Е. 2012. *Поглед към социология на модерното общество*. София: Издателство „Стопанство“.
32. Тофлър, А. 1991. *Третата вълна*. София: ИК „Яворов“
33. Хофстеде, Х. 2001. *Култура и организации*. София: Издателство „Класика и стил“
34. Чавдарова, Т. 2002. *Неформалната икономика*. София: Издателство „ЛИК“
35. Чалъков, И. и др. 2008. *Мрежите на прехода. Какво всъщност се случи в България след 1989 г.* София: Изток-Запад
36. Ченгелова, Е. 2016. *Икономиката в сянка. Холистичен подход за емпирично изучаване и актуални измервания*. Второ преработено издание. София: ОМДА
37. Brigham, J. 2011. *Psychology*. HarperCollins
38. Crawford, I. A., & Novak, K. B. (2014). *Individual and Society: Sociological Social Psychology*. New York: Routledge.
39. Delamater, J. D., & Myers, D. J. (2011). *Social psychology*. Belmont, Ca: Wadsworth.
40. Granovetter, M. 1985. *Economic Action and Social Structure: The Problem of Embeddedness*. American Journal of Sociology. November 1985. Vol. 91. No. 3
41. Greenberg, J., Schmader, T., Arndt, J., & Landau, M. (2015). *Social Psychology: The Science of Everyday Life*. New York: Worth publishers.
42. Portes, Al. 2010. *Economic Sociology. A Systematic Inquiry*. Princeton, NJ: Princeton University Press.
43. Smelser, N., R. Swedberg (eds.) 1994. *The Handbook of Economic Sociology*. Princeton, NJ: Princeton University Press

44. Swedberg, R. 2003. *Principles of Economic Sociology*. Princeton, NJ: Princeton University Press
45. Walliman, N. 2009. *Social Research Methods*. London: SAGE Publications

Р-л катедра:.....

/ доц.д-р Андрей Нончев/